

Övergripande riktlinjer för kvalitetskontroll av auktoriserade redovisningskonsulter

Utgivna av FAR och Sveriges Redovisningskonsulters Förbund SRF.

1. FAR och SRF – ett samarbete kring auktorisationen av redovisningskonsulter

FAR och SRF samarbetar kring auktorisation av redovisningskonsulter för att skapa en kraftfull yrkesidentitet. En gemensam grund för branschen är Svensk standard för redovisningstjänster, Reko. Målsättningen är att standarden ska leda till hög kvalitet på det arbete som utförs av en redovisningskonsult. Tanken är att skapa hög kundnytta baserat på en underliggande redovisning som är "rätt från början" och bidra till ett bra beslutsunderlag i uppdragsgivarens verksamhet.

Branschorganisationernas kvalitetskontroll sker utifrån gemensamma övergripande riktlinjer och tillämpningsanvisningar för kvalitetskontroll av auktoriserade redovisningskonsulter.

2. Syfte med kvalitetskontrollen

Syftet med kvalitetskontrollen är att säkerställa att auktoriserade redovisningskonsulter har en bred kompetens och genomför arbetet enligt Svensk standard för redovisningskonsulter, Reko. Kvalitetskontrollen är ett led i organisationernas strävan att visa att auktoriserade redovisningskonsulter lever upp till det förtroende som yrket kräver. Näringsliv och samhälle ska kunna förlita sig på att branschen håller en jämn och hög kvalitet.

Vidare syftar kvalitetskontrollen till att vara ett stöd för auktoriserade redovisningskonsulter och ledare för redovisningsverksamheter i deras målsättning att skapa hög kvalitet i utförda redovisningstjänster.

3. Omfattningen av kvalitetskontrollen

Av FARs och SRFs stadgar framgår att medlemmar som är auktoriserade redovisningskonsulter ska genomgå kvalitetskontroll. För att trygga kvaliteten på utförda tjänster förbinder sig den auktoriserade redovisningskonsulten att genomgå den kvalitetskontroll som föreskrivs i organisationernas stadgar.

Kvalitetskontrollen tar primärt sikte på att de auktoriserade redovisningskonsulternas tillämpning av Svensk standard för redovisningstjänster, Reko och på den kvalitetsnivå med vilken redovisnings- och revisionsföretag bedrivs. Kvalitetskontrollen omfattar redovisningstjänster och sådana frågor som hänger samman med utförande av dessa tjänster.

4. Organisation och ansvar

Kvalitetsnämnderna i respektive organisation utses av FARs stämma respektive av SRFs kongress i enlighet med organisationernas stadgar.

Kvalitetsnämnderna ansvarar för att alla auktoriserade redovisningskonsulter genomgår kvalitetskontroll. Kvalitetsnämnderna ska enligt respektive organisations stadgar (FARs stadgar 41 § och SRFs stadgar 25 §) övervaka att medlem genomgår kvalitetskontroll och leda denna kvalitetskontroll. Vidare beslutar kvalitetsnämnderna om resultatet av genomförda kvalitetskontroller.

Kvalitetsnämnderna biträds av anställda hos FARs kvalitetssekretariat respektive SRFs kvalitetskansli med uppgift att administrera kvalitetskontrollen och föredra ärendena i kvalitetsnämnderna.

Kvalitetskontrollerna utförs av kvalitetskontrollanter utsedda av kvalitetsnämnderna. Kvalitetskontrollanterna ska vara medlemmar i FAR respektive SRF och vara auktoriserade redovisningskonsulter. SRF har även anställda kvalitetsrådgivare som utför kvalitetskontroller. (I den fortsatta texten omfattar "kvalitetskontrollanter" både externa kvalitetskontrollanter och anställda kvalitetsrådgivare i deras arbete med kvalitetskontroller.)

5. Opartiskhet och självständighet/utbildning

Kvalitetsnämnderna, FARs kvalitetssekretariat/SRFs kvalitetskansli och kvalitetskontrollanterna ska vara opartiska och självständiga i förhållande till det redovisnings-/revisionsföretag och den auktoriserade redovisningskonsult som ska kontrolleras.

Kvalitetskontrollanten får inte tidigare ha utfört kvalitetskontroll hos redovisnings-/revisionsföretaget. Kvalitetskontrollanten får inte heller vara revisor i eller verksam i samma nätverk som redovisnings-/revisionsföretaget som ska kontrolleras.

Kvalitetskontrollanten ska ha genomgått FARs eller SRFs kvalitetskontrollantutbildning och ha den yrkeserfarenhet som krävs för att effektivt och kvalitetssäkert utföra kvalitetskontroller och i övrigt lämplig för uppdraget.

I syfte att säkerställa en jämn och hög kvalitet förutsätts kvalitetskontrollanterna delta i gemensamma årliga erfarenhetsutbyten och uppdateringar.

6. Kvalitetsmål

FAR och SRF har en målsättning att alla auktoriserade redovisningskonsulter ska utföra sina tjänster med hög kvalitet och att stödja enskilda medlemmar och byråer i deras strävan att uppnå detta.

Alla auktoriserade redovisningskonsulter som är medlemmar i FAR och/eller SRF genomgår organisationernas kvalitetskontroll minst vart sjätte år.

Målsättningen är att kvalitetskontrollantens syn vid kvalitetskontrollen är stödjande.

7. Kvalitetskontrollens allmänna utförande

En kvalitetskontroll från branschorganisationerna kan vara antingen en enskild kontroll eller en systemkontroll.

8. Enskilda kontroller

En enskild kontroll genomförs som huvudregel vid ett besök hos redovisnings-/revisionsföretaget. Kontrollen består dels av en allmän kontroll av redovisnings-/revisionsföretagets riktlinjer, rutiner och verksamhet, dels av en kontroll av ett antal uppdrag för respektive auktoriserad redovisningskonsult.

En mer detaljerad beskrivning av enskilda kontroller återfinns i särskilt dokument, se bilaga 1 Förteckning över överenskomna gemensamma dokument.

9. Systemkontroller

En systemkontroll utförs i det fall FARs respektive SRFs kvalitetsnämnd finner att redovisnings-/revisionsföretagets kvalitetskontrollsystem uppfyller förutsättningarna för kvalitetskontrollsystem dvs. har av respektive kvalitetsnämnd godkända egna rutiner och en godkänd egen organisation för att genomföra egna kvalitetskontroller av redovisningsverksamhet.

Om kvalitetskontrollanten bedömer att kvalitetskontrollsystemet är otillräckligt underkänns systemet. Om kvalitetskontrollanten vid verifieringen av att kvalitetskontrollsystemet fungerar (upprepade kontroller) konstaterar att kvalitetskontrollsystemet inte fungerar på avsett sätt underkänns systemet. Vid ett underkännande av kvalitetskontrollsystemet beslutar kvalitetsnämnden att omkontroll ska ske inom ett år alternativt att systemkontrollen övergår till enskilda kontroller.

Vid en systemkontroll är utgångspunkten för kvalitetskontrollen en bedömning av redovisnings-/revisionsföretagets respektive nätverkets kvalitetskontrollsystem. En systemkontroll består dels av kontroll av riktlinjer och rutiner, dels kontroll av ett antal genomförda kvalitetskontroller, s.k. upprepade kontroller. En kvalitetskontroll utförd inom ett redovisnings-/revisionsföretaget eller nätverk ska minst uppnå samma bedömningsgrund som de kvalitetskontroller som utförs av FAR och SRF.

Redovisnings-/revisionsföretag, nätverk och samverkandebyråer, som har egna kvalitetskontrollsystem, är skyldiga att årligen informera FAR och SRF om utfallet av de egna kvalitetskontrollerna.

En mer detaljerad beskrivning av systemkontroller återfinns i särskilt dokument, se bilaga 1
Förteckning över överenskomna gemensamma dokument.

10. Bedömning av genomförda kvalitetskontroller

Efter den av kvalitetskontrollant utförda kvalitetskontrollen erhåller redovisnings-/revisionsföretaget respektive nätverket en rapport över utförd kvalitetskontroll. Denna rapport ligger även till grund för FARs respektive SRFs kvalitetsnämnds ställningstagande när beslut fattas om godkänt eller ej godkänt resultat.

I det fall resultatet är ej godkänt fattar kvalitetsnämnderna beslut om en omkontroll. Omkontrollen kan antingen vara fullständig eller begränsad. Beslut om begränsad omkontroll fattas när enbart ett fåtal brister finns.

Efter beslut i kvalitetsnämnderna erhåller redovisnings-/revisionsföretaget respektive nätverket en rapport om beslutet.

11. Ajournering

I samband med kvalitetskontrollbesök kan i vissa situationer en ajournering, på begäran av medlemmen, beslutas av FARs kvalitetssekretariat/SRFs kvalitetskansli för att tillfälligt göra uppehåll i en pågående kvalitetskontroll. En ajournering är möjlig i det fall rutiner behöver utvecklas. Ajournering är därför i allmänhet möjlig endast vad gäller brister i allmänna kontroller. Ajournering kan medges upp till högst tre månader. Kvalitetsnämnderna kan under vissa förutsättningar förlänga ajourneringsperioden, dock till högst ett år.

12. Överlämnande till disciplinnämnd

I de fall resultatet vid kvalitetskontroll av auktoriserad redovisningskonsult inte uppnår godkänt resultat efter en omkontroll överlämnar kvalitetsnämnderna redovisningskonsulten till disciplinnämnden för beslut om disciplinär åtgärd.

Om det vid genomförd kvalitetskontroll framkommer att auktoriserad redovisningskonsult uppsåtligt har gjort orätt i sin yrkesutövning eller på annat sätt förfar oredligt ska kvalitetsnämnderna överlämna ärendet till disciplinnämnden.

Detsamma gäller fråga om en auktoriserad redovisningskonsult som utfört grovt bristfälligt arbete och omständigheterna anses som synnerligen försvårande.

Om auktoriserad redovisningskonsult vägrar genomgå kvalitetskontroll är detta ett brott mot branschorganisationernas stadgar. Kvalitetsnämnderna beslutar i dessa fall om att överlämna ärendet FARs styrelse för FAR-medlem och till SRFs disciplinnämnd för SRF medlem.

Detta gäller auktoriserad redovisningskonsult som kontrolleras såväl genom enskild kontroll som genom systemkontroll.

Om disciplinnämnden meddelar auktoriserad redovisningskonsult en erinran eller en varning, med hänvisning till uppgifter som framkommit i ärendet, ska ny kvalitetskontroll ske inom två år från disciplinnämndens beslutsdatum.

13. Samråd mellan kvalitetsnämnderna

Samrådsmöten mellan kvalitetsnämnderna tillsammans med chefen för FARs kvalitetssekretariat och SRFs kvalitetschef ska ske årligen för en utvärdering och avstämning.

Därutöver ska samrådsmöten ske mellan kvalitetsnämndernas ordförande och chefen för FARs kvalitetssekretariat och SRFs kvalitetschef minst fyra gånger per år.

14. Sekretess och tystnadsplikt

Utöver de uppgifter som kvalitetskontrollanten efter avslutat uppdrag lämnar i rapporten till kvalitetsnämnden, får kontrollanten inte vare sig under pågående uppdrag eller sedan uppdraget avslutats för någon annan än uppdragsgivaren, handläggarna vid FARs kvalitetssekretariat, SRFs kvalitetskansli och kvalitetsnämnderna yppa vad som framkommit vid kvalitetskontrollen, om inte skyldighet därtill föreskrivs i lag eller annan författning.

I sådana fall som någon av kvalitetsnämnderna anser att kontrollärendet bör prövas disciplinärt, ska fullständig rapport och övrig dokumentation överlämnas av FARs kvalitetssekretariat respektive SRFs kvalitetskansli till FARs respektive SRFs disciplinnämnder.

Utöver sådan statistik, som ska tas fram, får handlingar från kvalitetskontrollen inte delges någon utanför kvalitetsnämnderna, FARs sekretariat, SRFs kvalitetskansli, FARs styrelse, SRFs styrelse, FARs kvalitetsnämnd för revisionsverksamhet eller, vid omständigheter enligt 12 ovan, FARs/SRFs disciplinnämnd. De av kvalitetsnämnden fastställda arkiverings- och gallringsordningarna ska säkerställa att handlingar som innehåller konfidentiell information sparas endast om det är nödvändigt och i annat fall makuleras på betryggande sätt.

Kvalitetsnämndernas ledamöter och kvalitetskontrollanter är underkastade tystnadsplikt enligt organisationernas yrkesetiska regler. Tjänstemän på FAR och SRF som utsetts till att biträda kvalitetsnämnderna ska skriva under särskild tystnadsförsäkran.

15. Dokumentation och arkivering

Kvalitetskontrollanternas dokumentation förvaras hos FAR respektive SRF. Det förvaras oåtkomlig för utomstående.

Makulering av material sker hos respektive organisation enligt fastställd rutin.

16. Definitioner

Kvalitetskontroll

Med "kvalitetskontroll" avses den externa granskning av utfört arbete och uppfyllande av krav som följer av medlemskapet i den branschorganisation som redovisningskonsulten är ansluten till, FAR eller SRF. (Definition Reko 2015)

Kvalitetssäkring

Med "kvalitetssäkring" avses de interna riktlinjer och rutiner som ett redovisnings-/revisionsföretag har för att ge betryggande säkerhet för att alla redovisningsuppdrag utförs enligt god yrkessed för redovisningstjänster. (Definition Reko 2015)

Enskild kontroll, tidigare benämnd substansgranskning

Branschorganisationens kvalitetskontroll av redovisnings-/revisionsföretagets rutiner för organisation och verksamhet och konsultens utförda arbeten.

Systemkontroll

Branschorganisationens kvalitetskontroll av redovisnings-/revisionsföretagets eget kvalitetskontrollsystem, dvs. kvalitetskontroll av redovisnings-/revisionsföretagets egna rutiner och organisation för att genomföra egna kvalitetskontroller av redovisningsverksamhet. Den utgörs av kontroller av redovisnings-/revisionsföretagets rutiner för organisation och verksamhet, kontroll av byråns eget kvalitetskontrollsystem samt verifiering av redovisnings-/revisionsföretagets utförda kvalitetskontroller.

System för intern kvalitetskontroll (kvalitetskontrollsystem)

Redovisnings-/revisionsföretagets rutiner och organisation för att genomföra egna interna kvalitetskontroller av redovisningsverksamhet.

Nätverk

En struktur för samarbete i vilken minst ett redovisnings-/revisionsföretag ingår och som tydligt syftar till vinstdelning eller kostnadsdelning, har ett gemensamt ägande eller en gemensam kontroll eller ledning, har gemensamma system för kvalitetssäkring, har en gemensam affärsstrategi, använder ett gemensamt namn, eller i betydande omfattning har gemensam personal.

Samverkandebyråer

Redovisnings-/revisionsföretag som samarbetar genom att ha ett gemensamt kvalitetskontrollsystem.

Uppdragsansvarig

Utsedd person som leder och fördelar de olika arbetsmoment som ska genomföras enligt de individuella uppdragsavtalen och som kontrollerar att uppdraget utförs i enlighet med redovisningsföretagets system för kvalitetssäkring, tillämpliga lagar och regler, god redovisningssed samt kraven i Reko.

Uppföljning av system för intern kvalitetskontroll

Uppföljning av kvalitetskontrollsystemets dokumentation för bedömning av om kvalitetskontrollsystemet är tillräckligt och effektivt.